

**ЛОКАЛНИ ОМБУДСМАН
ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ СТАРИ ГРАД**

**ЛОКАЛНИ ОМБУДСМАН
ГРАДСКА ОПШТИНА СТАРИ ГРАД
ЛОКОМБ-33/2022- 08.03.2022.године
Македонска 42
Београд**

**ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ
ЛОКАЛНОГ ОМБУДСМАНА ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ
СТАРИ ГРАД
ЗА 2021. ГОДИНУ**

Београд, март 2022.године

УВОД

Локални омбудсман Градске општине Стари град сходно члану 22. Одлуке о Локалном омбудсману Градске општине Стари град ("Службени лист града Београда", број 111/16, 47/18 и 90/2019) односно обавези припреме годишњег извештаја о остваривању и поштовању људских права и примени начела недискриминације од стране управе дана 22.02.2021.године Скупштини Градске општине Стари град подпео је Извештај број ЛОКОМБ-11/2021 од 22.02.2021.године.

У горе наведеном извештају број ЛОКОМБ-11/2021 од 22.02.2021.године Локални омбудсман ГО Стари град осврнуо се на историјске околности под којима је ова институција настала, уводна објашњења којима се ближе описују надлежности, положај, поступање, непристрасност, избор и престанак функције Локалног омбудсмана, као и поступак пред Локалним омбудсманом.

Схватајући значај и важност институције омбудсмана, а у циљу приближавања исте што ширем кругу лица, и упознавања са основним принципима на којима функционише канцеларија Локалног омбудсмана, у овом извештају поновићемо уводне одредбе Извештаја број ЛОКОМБ-11/2021 од 22.02.2021.године.

Одлуком о Локалном омбудсману Градске општине Стари град ("Службени лист града Београда", број 111/16, 47/18 и 90/2019) установљен је Локални омбудсман за територију Градске општине Стари град у Београду, као независан и самосталан орган, који је овлашћен да врши контролу поштовања права грађана, утврђивања повреда учињених актима, радњама или нечињењем Управе Градске општине и предузећа чији је оснивач Градска општина ако се ради о повреди прописа и општих аката Градске општине.

Међутим, да би се што јасније могао разумети значај, одговорност и рад органа какав је омбудсман потребно је приближити саме историјске околности под којима је ова институција настала прво на простору скандинавских држава, те касније и на нашим просторима.

Наиме, идеја за формирање органа који ће се бавити контролом власти са основном функцијом да надзире рад органа управе и јавних служби, а кога ће постављати парламент, мимо владара и оних који га окружују настала је још 1. марта 1809.године у Шведској. Дакле, у циљу контроле извршне власти, шведски парламент је увео институцију чија је сврха била пре свега да има „слуша за народ“. Омбудсман је користио своја овлашћења да од извршне власти захтева извештаје о

примени закона (што су били дужни да му доставе), а имао је и овлашћења да покреће одговарајуће поступке онда када утврди несавесно поступање државних службеника.

Од тада се реч „омбудсман“ широм света преводи различито: бранилац народа, парламентарни заступник за администрацију, особа која има слуха за народ, заштитник становника, или бранилац грађана.

У правни систем Републике Србије институција омбудсмана је уведена 2005. године када је донет Закон о Заштитнику грађана, а сам избор и овлашћења овог органа уређени су још Уставом Републике Србије из 2006. године, чиме је наша држава постала једна од земаља у којима постоји дуга традиција овог специфичног облика контроле власти.

Један о правних оквира којима је установљена институција омбудсмана на локалном нивоу јесте Закон о локалној самоуправи који предвиђа да се у јединици локалне самоуправе може установити локални омбудсман који је овлашћен да независно и самостално контролише поштовање права грађана, утврђује повреде учињене актима, радњама или нечињењем органа управе и јавних служби, ако се ради о повреди прописа и општих аката јединице локалне самоуправе, док сам закон надлежност и овлашћења, начин поступања, избора и престанка дужности локалног омбудсмана оставља на самостално уређење локалним самоуправама путем општих аката, статутом, одлуком о локалном омбудсману и других општих аката.

Статутом Градске општине Стари град чланом 107. установљена је институција омбудсмана ради контроле поштовања права грађана, утврђивања повреде учињене актима, радњама или нечињењем Управе Градске општине и предузећа чији је оснивач Градска општина, ако се ради о повреди прописа и општих аката Градске општине. Мандат локалног омбудсмана ограничен је на период од 5 година док су надлежност и овлашћења, начин поступања и избора и престанка дужности заштитника грађана уређени посебном одлуком Скупштине Градске општине.

НАДЛЕЖНОСТИ, ПОЛОЖАЈ, ПОСТУПАЊЕ, НЕПРИСТРАСНОСТ, ИЗБОР И ПРЕСТАНАК ФУНКЦИЈЕ ЛОКАЛНОГ ОМБУДСМАНА

Локални омбудсман независно и самостално контролише поштовање права грађана, утврђује повреде учињене актима, радњама или нечињењем органа Градске општине, ако се ради о повреди прописа и општих аката Градске општине.

Заштиту у поступку пред Локалним омбудсманом могу остварити физичка лица, домаћи и страни држављани, као и домаћа и страна правна лица о чијим правима и обавезама одлучује орган Градске општине.

Локални омбудсман је дужан да води поступак непристрасно.

Поред наведених надлежности Локални омбудсман прати стање у органима Градске општине у циљу унапређења доброг управљања у Градској општини и иницира измене прописа Градске општине у складу са Статутом Градске општине и одлуком којом се ближе уређује функционисање Локалног омбудсмана, односно подноси иницијативу за измену одлука и других општинских аката, ако сматра да до повреде права грађана долази због недостатака у прописима, те иницира доношење нових одлука и других општинских аката, када сматра да је то од значаја за остваривање и заштиту права грађана.

Локални омбудсман је овлашћен да јавно препоручи, разрешење Начелника управе, директора установа, односно да иницира покретање дисциплинског поступка против запосленог у Управи и установа, који је непосредно одговоран за учињену повреду, и то ако из поновљеног поступка начелника или запосленог произилази намера да одбијају сарадњу са Локалним омбудсманом, или ако се утврди да је учињеном повредом грађанину причињена материјална или друга штета већих размера.

Ако нађе да у радњама начелника управе или запосленог у органу управе има елемената кривичног или другог кажњивог дела, Локални омбудсман је овлашћен да надлежном органу поднесе захтев, односно пријаву за покретање кривичног, прекршајног или другог одговарајућег поступка.

Додатно, Локални омбудсман је овлашћен да покрене поступак пред Уставним судом за оцјену уставности и законитости одлука и других општинских аката органа Градске општине којима се уређују права и слободе грађана.

Локалног омбудсмана бира Скупштина већином гласова од укупног броја одборника. Кандидата за Локалног омбудсмана има право да предложи најмање једна трећина одборника у Скупштини. Локални омбудсман се бира на време од пет година и исто лице може бити највише два пута узастопно бирано на ову функцију. За Локалног омбудсмана може бити изабрано лице које испуњава опште услове прописане за рад у државним органима, које ужива морални и

професионални углед у својој средини, које није осуђивано за дела која га чине недостојним за обављање функције и које познаје рад управе.

Локални омбудсман има заменика који му помаже у обављању послова утврђених овом одлуком, у оквиру датих овлашћења која му Локални омбудсман пренесе. Локалног омбудсмана у случају његове одсутности или спречености да обавља послове замењује Заменик Локалног омбудсмана. Заменика Локалног омбудсмана бира Скупштина Градске општине већином гласова од укупног броја одборника, на предлог Локалног омбудсмана. За заменика Локалног омбудсмана може бити изабрано лице које испуњава исте услове као и Локални омбудсман.

Са функцијом Локалног омбудсмана, и његовог заменика, неспојиво је обављање друге јавне функције или професионалне делатности, као и обављање друге дужности или посла који би могао утицати на њихову самосталност и независност, исти не могу бити чланови политичких странака и других политичких организација, те дапом ступања на дужност Локалном омбудсману, односно Заменику Локалног омбудсмана, престају све јавне функције или професионалне делатности, односно дужности или послови које су до тада обављали, ако су супротни одредбама закона и одлуке којом се уређује положај омбудсмана, као и чланство у политичким странкама и другим политичким организацијама.

Локални омбудсман, односно Заменик Локалног омбудсмана, не може бити позван на одговорност или кажњен за изнето мишљење или радње предузете у обављању послова из надлежности утврђених овом одлуком. Локални омбудсман и Заменик Локалног омбудсмана не могу давати изјаве политичке природе.

Функција Локалног омбудсмана престаје у следећим случајевима:

1. истеком времена на које је бирач, ако не буде поново изабран,
2. смрћу,
3. оставком,
4. губитком држављанства, што се утврђује на основу акта надлежног државног органа,
5. испуњењем услова за пензију, у складу са законом,
6. наступањем трајне физичке или менталне неспособности за обављање функције, што се утврђује на основу документације релевантне здравствене установе, и
7. разрешењем.

ПОСТУПАК ПРЕД ЛОКАЛНИМ ОМБУДСМАНОМ

Локални омбудсман покреће поступак по притужби грађана или по сопственој иницијативи.

Поред права на покретање и вођење поступка, Локални омбудсман има право да, пружањем добрих услуга, посредовањем и давањем савета и мишљења о питањима из своје надлежности, делује превентивно, у циљу унапређења рада управе и предузема и унапређења заштите људских права и слобода.

Пре подношења притужбе, лица су дужна да покушају да заштите своја права у одговарајућем поступку пред надлежним органом. Локални омбудсман ће упутити лица, на покретање одговарајућег поступка пред надлежним органом, ако је такав поступак прописан, а неће покретати поступак док не буду исцрпљена сва правна средства.

Изузетно, Локални омбудсман може покренути поступак и пре него што су исцрпљена сва правна средства, ако би подносиоцу притужбе била намета неподобна штета или ако се притужба односи на повреду принципа добре управе, посебно на некоректан однос органа управе према подносиоцу притужбе, неблаговремен рад или друга кршења правила етичког понашања запослених у органима управе.

Притужба се подноси у писаној форми, укључујући све начине електронске комуникације, или усмено на записник. Притужба се може поднети најкасније у року од једне године од извршене повреде права грађана, односно последњег поступања, односно непоступања органа управе у вези са учињеном повредом права грађана. Притужба мора да садржи личне податке подносиоца притужбе (име, презиме, адреса пребивалишта) и мора је потписати подносилац притужбе.

Поред наведених података притужба мора да садржи и назив органа управе на чији се рад она односи, околности конкретног случаја, чињенице и доказе који поткрепљују наводе из притужбе, као и податке о томе која правна средства је подносилац притужбе већ користио. Поступак пред Локалним омбудсманом није јаван.

Ради што ефикаснијег, једноставнијег и лакшег покретања поступка пред Локалним омбудсманом, а како би грађанима на што приступачнији начин било омогућено да се информису и заштите своја права, на званичној службеној интернет презентацији Градске општине Стари град,

омогућено је преузимање обрасца притужбе у ворд и пдф формату, на који начин је, грађанима у великој мери олакшано иницирање самог поступка.

Имајући у виду околности да институција омбудсмана у неким локалним срединама још увек није установљена, да у другим срединама грађани немају потпуну информацију о могућности покретања поступка пред омбудсманом, те да се у појединим срединама међу устаљеним начинима обраћања органима власти још увек није ustalila и свест о учествовању омбудсмана у поступку заштите њихових права, стекао се утисак да је највећи број грађана иницирао непосредан и лични контакт са Локалним омбудсманом, најчешће поводом проблема који не спадају у надлежност локалног омбудсмана, о чему ће у наставку извештаја бити више речи.

Иако је Локални омбудсман лице које треба да грађанима не само улије поверење да ће, у случају повреде, њихова права бити зашћена, односно да ће покренути поступак уколико се за то испуне услови, једна од улога и задатака локалног омбудсмана јесте управо та да грађанима буде спона између администрације, органа власти, легислативе и остварења и заштите њихових права. У том смислу се разуме потреба непосредног и личног контакта који грађани иницирају и у којем имају осећај веће сигурности да ће неко чути за њихов проблем, да ће га потпуније и детаљније објаснити усмено него писменим путем.

ПОСТУПАК ПО ПОЈЕДИНАЧНИМ ПРИТУЖБАМА

Током 2021. године канцеларији Локалног омбудсмана градске општине се обратило 53-оје грађана, било писменим путем, било телефонски, усмено на састанку, путем електронске поште, било подношењем притужбе.

Пре самог детаљнијег извештавања о структури проблема на које су грађани указивали, потребно је поново истаћи важну околност да поступак пред Локалним омбудсманом није јаван, те да су и Локални омбудсман, као и Заменик Локалног омбудсмана, дужни да и након престанка функције чувају као тајну податке до којих дођу у вршењу своје функције, те ће овим извештајем, због обавезе чувања тајности података, Скупштини бити презентован детаљан приказ о структури проблема због којих су се грађани обраћали, без већих појединости случајева и личних података.

Важно је напоменути да је већина стгапака показала устаљено мишљење да Локални омбудсман може поступати у заштити и остварењу њихових права само на основу чињенице да су грађани са територије Градске општине Стари град, која околност иде у прилог горе наведеном опажању да

институција локалног омбудсмана није у довољној мери јасна и приближена грађанима. Због наведеног, велики проценат обраћања грађана, за предмет су имала притужбе на рад других институција и личности који не спадају под контролу Локалног омбудсмана Градске општине Стари град.

Дакле, статистички гледано, преко 90 % грађана који су се обратили канцеларији Локалног омбудсмана ГО Стари град, није знало који тачно орган контроле је надлежан за њихов проблем, те је заједнички став који се могао извести из досадашње праксе следећи.

Грађани су убеђења да имају право и да могу да све комуналне и друге проблеме реше обраћањем својој општини на којој живе, да је општина та која је територијално везана за грађане, те да су и надлежности органа општине одређене тако да иста може доносити одлуке те вршити контролу за све проблеме или притужбе који се тичу проблема са којима се становници ГО Стари град сусрећу. Отуда је велики број притужби, како усмених путем телефона, тако и у писаној форми, електронски, канцеларија Локалног омбудсмана примила поводом рада матичних служби, односно Сектора за лична стања грађана, вођење матичних књига и изборна права.

Увођењем јединственог управног места, којим су службеници матичне службе Сектора за лична стања грађана, вођење матичних књига и изборна права односно Одељења Стари град премештени у зграду општине, донекле је решило проблем грађана са којим су се сусретали, те сада заиста и могу решити питања везана за своја лична стања у својој општини, иако контролу над радом истих задржава Сектор за управу града Београда, као надређени орган.

Међутим, на овом месту ваљало би истаћи напомену да се упркос чињеници да су се грађани обраћали Локалном омбудсману за проблеме који нису и не могу бити у надлежности истог, канцеларија Локалног омбудсмана потрудила да се својим грађанима пађе на услузи тако што је упућивала грађане на надлежне органе који могу решити њихов проблем, успостављала контакте и сарађивала са другим институцијама у циљу решавања проблема грађана, те је и на сваке друге начине покушавала да успостави коректан однос са својим суграђанима, како би исти створили поверење према институцији каква је Локални омбудсман. На наведени начин, канцеларија омбудсмана се трудила да својим радом оствари оно што је у суштини основа на којој се темељи институција омбудсмана, а то је да иста буде спона између администрације, органа власти, легислативе и остварења и заштите права грађана.

Детаљније информације о врстама проблема због којих су се обраћали грађани, следе у наставку извештаја.

Основи обраћања грађана ради помоћи у решавању њихових проблема били су разноврсни, и по врсти и по компликованости, те ћемо овом приликом сажетим приказом истаћи неке од притужби које се тичу:

рада секретаријата за јавне приходе због утврђења дуга који је незаконито књижен и за који је покренут поступак принудног извршења, поводом чега је Локални омбудсман реаговао те је извршио одређене провере након којих је утврђено да је надлежни орган ипак у свему поступао у складу са важећим законским одредбама, али и да се странци, као решење за обуставу принудне наплате, може покренути поступак отплате на рате уз отпис 50 % камате;

рада Одељења за комуналне послове и комуналну инспекцију поводом стања у којем се налази напуштени објект који се обрушава на објект подносиоца притужбе, након чега је утврђено да је комунална инспекција странку упутила на грађевинску инспекцију града Београда, те није било места за поступање, а како су надлежни органи спроводили надзор;

проблема око постављања бапте, у ситуацији када постоје све сагласности сем сагласност комшије који станује изнад (на висини од 2,2 м изнад бапте) чија сагласност је неопходна, те је на питање да ли постоји могућност у пракси да се добије одобрење за постављање бапте иако нема сагласности комшије, након провере са надлежним одељењем, странка је обавештена да није могуће издати одобрење без сагласности наведеног комшије, али да у другом делу бапте где постоје све сагласности може да се изда одобрење уз сву неопходну техничку документацију;

проблема који странка има у вези поступка извршења поводом дуга за тв претплату и претплату за струју и то за непокретност-плац који се не користи, те је странци дато објашњење да је то основан дуг јер се претплата за тв и струју мора плаћати све док постоји бројило чији је странка власник, уз предлог да се странка обрати надлежном извршитељу ради могућности плаћања дуга на рате;

рада надлежног Центра за социјални рад поводом проблема који странка има са оцем заједничког детета и модела виђања детета по привременој мери суда, донетој у поступку који се води пред Вишим судом, а поводом утврђивања очинства. Странка је дошла како би се преко Локалног омбудсмана обратила Омбудсману града Београда, који због епидемиолошких мера не прима странке, жалећи се на рад Центра за социјални рад. Странка је поучена да су сви центри за

социјални рад основани на нивоу републике, те да у конкретном случају поводом притужбе може бити надлежан само Заштитник грађана РС, а не Омбудсман града Београда, и да би најефикаснију заштиту ипак могла да оствари пред надлежним судом, уз помоћ адвоката који је већ ангажован у спору;

проблема који странка има у вези првостепене пресуде за дуг за електричну енергију, уз став странке да је дуг застарео. Наведена пресуда донета је након покретања парничног поступка због изјављеног приговора. Странка је имала недоумицу да ли може да се жали и да ли је у року за жалбу. Странка је поучена да је у року за жалбу с тим да јој је објашњено да је првостепени суд утврдио да су сва утужена потраживања утужена пре истека рока застарелости;

проблема у вези управнице Стамбене заједнице која од станара зграде захтева да плате штету насталу на подрумима друге зграде услед влажења подрума, а за које тврди да потиче од пролаза за заједнички паркинг зграде уз образложење да тај пролаз сви користе за паркирање и да се због тога подели трошак санације подрума, у супротном странци и другим станарима биће онемогућен пролаз. Поучена је да уколико је узрок штете неки недостатак зграде онда одговара власник саме зграде, тачније сви станари зграде као власници посебних делова, те да основа за њихову одговорност нема уколико узрок није недостатак њихове зграде, а да се питање коришћења паркинга као и права на коришћење паркинга не може условљавати накнадом штете нити једно зависи од другог, већ од чињенице да ли, у складу са правним статусом земљишта, станари који се паркирају имају за то право или не;

рада управника Стамбене заједнице поводом захтева да странка као бивши управник исте заједнице врати печат стамбене заједнице, уз навођење да изабрани управник долази на врата приватног стана странке и узнемирава је. Локални омбудсман ју је поучио да уколико се осећа угрожено може да поднесе писмену притужбу, коју ће Локални омбудсман у име странке проследити МУП-у на даљу надлежност. Странка није била поднела притужбу, те Локални омбудсман није предузимао даље радње поводом овог проблема;

проблема неосновано увећања закупшине од стране Градског стамбеног за шта странка није имала објашњење, уз напомену да је иста социјални случај и да нема средстава да исплаћује тако увећану закупшину. Иста је заштићени подстанар. Упућена је да се обрати одељењу Градског стамбеног за подручје Старог града, а додатно, имајући у виду да странка тврди да је инвалид рада, упућена је да покрене пред Националном службом за запошљавање на Гундулићевом венцу поступак за утврђивање радне способности;

проблема који се односи на дуго трајање поступка легализације објекта, односно на чињеницу да је захтев за легализацију поднет још 2003. године и да још увек није решен. Имајући у виду чињеницу да се објекат налази на другој општини странка је упућена на одељење надлежне општине како би утврдила статус предмета;

проблема који се односи на поступање подстанара у згради који је спољну јединицу од климе спровео тако да иста издувава топао ваздух у заједничке просторије зграде-светларник. Имајући у виду чињеницу да је за такву врсту радова потребно одобрење надлежног органа, те да подносилац притужбе има информацију да одобрење за радове није прибављено, странка је упућена да се обрати надлежној грађевинској инспекцији;

помоћи ради покретања поступка исплате алиментације, те је странка упућена на правну бесплатну правну помоћ ради покретања извршење и кривичног поступка против лица, дужника издржавања;

помоћи ради покретања поступка састављања тестаментa ради располагања својим гробним местом. Странка је упућена да тестамент може саставити и оверити код потара;

проблема поштовања Одлуке о држању домаћих животиња и кућних љубимаца на територији града Београда од стране станара, којом приликом је странка пријавила проблем држања кућних љубимаца супротно одлуци, затварањем кућног љубимца компије изнад на терасу без надзора, којом приликом странка трпи штету на својој тераси, поводом чега је контактирано надлежно комунално одељење, које предузело радње надзора;

проблем исплаћања закупнине од стране заштићеног подстанара, а који негира његову обавезу да исту плати имајући у виду да је стан на коме је утврђено право закупа било у власништву сада покојне мајке странке, те је заштићени подстанар, иако је иза бившег власника расправљена заоставштина, негирао своју обавезу према странци. Странка је упућена на Секретаријат за имовинске и правне послове који је надлежан за решавање проблема плаћања закупнине за станове на којима је утврђено право закупа, а који су у приватном власништву.

Како смо у почетном делу излагања већ навели из саме садржине притужби које смо издвојили може се утврдити да већина притужби и обраћања грађана није подразумевало формално ангажовање омбудсмана због одсуства његове надлежности за поступање, странке су биле поучене у већини случајева где је то било целисходно, о адреси на коју треба да се обрате, као и о

смерницама за евентуално решење њихових проблема, тачније усмерене су на органе пред којима могу да остваре своја права или на врсту поступака које могу да покрену у истом циљу.

У случају седам притужби Локални омбудсман је спровео поступке чији ток и исход представљамо како следи.

У погледу притужбе која се односи на поступање Одељења за комуналне послове и комуналну инспекцију Управе Градске општине Стари град, а која се односи на проблем прејачке расвете, односно на проблем прекомерног интензитета расвете на објекту која се налази наспрам стана подносиоца притужбе, Локални омбудсман се обратио Управи Градске општине Стари град Одељењу за комуналне послове и комуналну инспекцију, те је прибавио изјављење наведеног органа у којем је наведено да је решењем одбачена наведена пријава, даље, да исто није надлежно, те се Локални омбудсман даље обратио Управи града Београда и то Секретаријату за инспекцијске послове Сектору за грађевински и урбанистички инспекцијски надзор и Секретаријату за заштиту животне средине на даље поступање.

У погледу притужбе у вези проблема спровођења процедуре и прибављања сагласности станара за постављање шина за вођење бицикла на делу стенопшта зграде Локални омбудсман Градске општине Стари град се огласио ненадлежним за поступање у конкретном случају, имајући у виду чињеницу да се предметна непокретност налази на локацији културног добра од изузетног значаја- подручје Кнез Михаилове улице, а како је за све измене у вези објеката који се налазе у заштићеном подручју на локацији културног добра од изузетног значаја, надлежно Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, те је странка упућена на могућност обраћања Сектору за грађевинске послове, спровођење обједињене процедуре и озакоњење предметног надлежног Министарства.

Поводом притужбе да странка није добила писани одговор надлежног органа ГО Стари град на поднети захтев за одобравање бесплатне правне помоћи, Локални омбудсман Градске општине Стари град се обратио Управи Градске општине Стари град Одељењу за скупштинске послове, послове већа и председника, те је прибавио изјављење наведеног органа које је навело да је спровело претходни поступак, упутило захтеве Градском центру за социјални рад у Београду и Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање Филијали за град Београд ради прибављања података из службене евиденције; да је, након прибављања наведених података о примањима подносиоца, од подносиоца захтева тражена допуна документације (прецизирање и допуна захтева у вези облика бесплатне правне помоћи и достављања фотокопије документације

од значаја за поступање по захтеву), даље, да подносилац захтева није у остављеном року доставио допуну захтева, те је надлежно одељење донело Решење о обустави поступка за пружање бесплатне правне помоћи. Имајући у виду све утврђене чињенице Локални омбудсман није утврдио постојање разлога за покретање и вођење поступка по притужби, с обзиром да поступајући орган није нашао недостатке у раду органа управе пити незаконито поступање органа управе.

Поводом притужбе која се односи на поступање Одељења за комуналне послове и комуналну инспекцију ГО Стари град, у вези контроле поштовања Одлуке о држању домаћих животиња и кућних љубимаца на територији града Београда од стране лица која станују изнад подносиоца притужбе, Локални омбудсман Градске општине Стари град се обратио Управи Градске општине Стари град Одељењу за комуналне послове и комуналну инспекцију, те је прибавио изјашњење наведеног органа да је службено лице изашло по пријави на лице места, да је утврдило одређене чињенице које су од значаја за одлуку по пријави, тачније да нису тачни наводи из пријаве да се пас држи на тераси без надзора, о чему је сачињен Записник о инспекцијском надзору . Увидом у списе предмета од стране Локалног омбудсмана утврђено је да је комунални инспектор послао одговор на представку. Дакле, након спроведеног поступка у току којег је утврђено да је по представци службено лице надлежног Одељења за комуналне послове и комуналну инспекцију ГО Стари град изашло на лице места, сачинило Записник о инспекцијском надзору, да је комунални инспектор обавестио подносиоца представке како је поступљено са представком, односно да је комунални инспектор о исходу покренутог поступка ванредног инспекцијског надзора обавестио подносиоца представке, те како је сходно члану 18. ст. 3. истог Закона предвиђено да представке имају дејство иницијативе за покретање поступка, а подносиоци тих иницијатива немају својство странке у поступку који се може покренути на основу те иницијативе, да само надзирани субјекат има право да у писаном облику стави примедбе на записник о инспекцијском надзору, које право, у конкретом случају, подносилац представке нема, Локални омбудсман је утврдио да се нису нашли разлози за покретање и вођење поступка по притужби, с обзиром да исти није нашао недостатке у раду органа управе пити незаконито поступање органа управе.

Поводом притужбе која се односи на поступање Одељења за комуналне послове и комуналну инспекцију Управе Градске општине Стари град, у вези дворишта које се налази у запуштеном стању Локални омбудсман обратио се Управи Градске општине Стари град Одељењу за комуналне послове и комуналну инспекцију, те је прибавио изјашњење наведеног органа у којем је наведено да је комунални инспектор по пријави изашао на лице места, извршио теренски инспекцијски надзор и сачинио записник. На основу поменутог донето је решење којим се

наређује власницима објекта и парцеле, да у остављеном року из дворишта уклопе смеће и поправе капију, те да исто доведу у уредно и чисто стање, сходно чему Локални омбудсман није нашао разлоге за покретање и вођење поступка по притужби, а како није нашао недостатке у раду органа управе нити незаконито поступање органа управе.

Поводом притужбе да странка није добила писани одговор Одељења за комуналне послове и комуналну инспекцију на представку коју је поднела електронским путем у вези буке коју производе гости апартмана на истој адреси, од надлежног органа ГО Стари град Локални омбудсман је прибавио изјашњење у којем је наведено да због техничких разлога представку поднету електронским путем није примило, те самим тим није ни поступало по истој, али и да је након увида у представку која им је достављена од стране Локалног омбудсмана утврдило да комунална инспекција нема надлежности да поступа по предметној представи, да се наводи представке односе на јавни ред и мир што је у надлежности МУП-а и Секретаријата за послове комуналне милиције, као и да је копија представке прослеђена Секретаријату за послове комуналне милиције као и Секретаријату за инспекцијске послове Одељењу туристичке инспекције како би исти поступили у складу са својим надлежностима. У односу на наводе притужбе који су се односили на радње МУП-а ПС Стари град, Комуналне милиције, Локални омбудсман је притужбу проследио Омбудсману града Београда, на његову даљу надлежност и поступање. Дакле, спровођењем поступка, од стране Локалног омбудсмана, утврђено је да се нису нашли разлози за покретање и вођење поступка по притужби, с обзиром да поступајући орган није нашао недостатке у раду органа управе нити незаконито поступање органа управе.

Поводом притужбе која се односи на постављање тенде и камере на фасади зграде, а у вези поступања комуналног инспектора Одељења за комуналне послове и комуналну инспекцију ГО Стари град који је, по наводима странке, путем телефона обавестио да је то одељење ненадлежно, због чега се притужба на рад одељења и подноси, као и због чињенице да стапарима, није достављена копија записника о формираном предмету, нити је орган који је водио поступак обавестио писменим путем Стамбену заједницу ни о једној радњи коју су предузели током контроле, Локални омбудсман Градске општине Стари град се обратио Управи Градске општине Стари град Одељењу за комуналне послове и комуналну инспекцију, те је прибавио изјашњење наведеног органа. Надлежно одељење је навело да је комунални инспектор, на основу представке извршио теренски инспекцијски надзор и констатовао наводе из представке, даље да је у делу који се односи на постављене камере на фасади зграде покренут управни поступак, а да је у делу представке који се односи на тенду, као надлежном органу за поступање, предмет проследио Секретаријату за инспекцијске послове, Сектору за грађевински и урбанистички инспекцијски

надзор, Одељењу за грађевинску инспекцију, као и да је подносиоца пријаве писменим дописом обавестио о поступању у овом предмету, о којим наводима су достављени докази. Сходно наведеном, а имајући у виду чињеницу да је надлежно Одељење подносиоца представке писменим путем обавестило како је поступило са представком, да је сходно члану 30. Закона предмет проследио надлежној инспекцији ради предузимања радњи и мера из делокруга те инспекције, да контролисано одељење, нема законску обавезу нити дужност прописану законом да Стамбеној заједници као подносиоцу представке доставља записник, већ се исти сходно члану 35. Закона доставља надзираном субјекту, да је у погледу навода из притужбе који су констатовани на основу извршеног теренског инспекцијског надзора, у делу своје надлежности покренут одговарајући управни поступак, а да је у погледу навода из притужбе који нису у надлежности тог одељења, предмет упућен на рад надлежној инспекцији, Локални омбудсман утврдио је да се нису нашли разлози за покретање и вођење поступка по притужби, с обзиром да поступајући орган није нашао недостатке у раду органа управе нити незаконито поступање органа управе. Додатно је Локални омбудсман упознао странку да се наводи притужбе који се односе на рад Одељења за грађевинске послове може обратити Омбудсману града Београда, а да у даљем току управног поступка пред надлежним одељењем ГО Стари град, Стамбена заједница, као подносилац представке, има право да буде обавештена о исходу покренутог поступка ванредног инспекцијског надзора, након завршетка истог.

СЕМИНАРИ И КОНФЕРЕНЦИЈЕ, САРАДЊА СА ОРГАНИМА ВЛАСТИ, ДРУГИМ КАНЦЕЛАРИЈАМА И СТРУКОВНИМ УДРУЖЕЊИМА

У протеклих годину дана канцеларија Локалног омбудсмана учествовала је на више конференција и стручних скупова који су за предмет имали теме од значаја за остваривање и поштовање људских права и примену начела недискриминације. Колико су важне теме говори и чињеница да су се стручни скупови одржавали уз присуство представника признатих међународних организација, представника надлежних министарстава, организација за унапређење правних студија, организација за унапређење поштовања људских права, те представника правног факултета.

Канцеларија Локалног омбудсмана имала је активно учешће у свим обукама и семинарима који су за циљ имали унапређење рада локалног омбудсмана, промоцију институције каква је локални омбудсман, подршку заштити независности и самосталности и интегритета локалних омбудсмана,

већој повезаности и сарадњи омбудсмана различитих нивоа, у циљу што функционалније заштите и ефикаснијег остваривања права грађана.

Канцеларија Локалног омбудсмана имала је активно учешће на скупу посвећеном Нацрту закона о изменама и допунама Закона о забрани дискриминације, као и Нацрту закона о истополним заједницама, а поводом којих је Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог отворило јавну расправу о оба законска текста. Стручни скуп је био организован од стране Коалиције против дискриминације и Правног факултета Универзитета Унион, уз подршку Холандске амбасаде у Београду. Закон о забрани дискриминације усвојен је пре сада скоро 13 година, у марту 2009. године на основу Модела закона о забрани дискриминације који је израдила Коалиција против дискриминације, група организација чији је мандат везан за борбу против дискриминације мањинских друштвених група. Закон о забрани дискриминације представља темељни правни пропис у обезбеђивању једнаког третмана појединаца и група у свим областима друштвеног живота, као и средство правне реакције на неједнак третман, без обзира на лично својство које се користи као основ за дискриминаторно поступање. Предлози за измену и допуну Закона о забрани дискриминације формулисани су у складу са препорукама Комисије ЕУ и Европске комисије против расизма и нетолеранције (ЕЦРП), као и потребама прецизирања појединих постојећих законских решења. Закон о изменама и допунама Закона о забрани дискриминације усвојен је на Дванасестој седници Првог редовног заседања у 2021. години, у мају 2021. године.

Канцеларија Локалног омбудсмана имала је активно учешће и у погледу примедби и запажања у вези Нацрта закона о истополним заједницама. Нацрт је настао на темељу Модела закона о грађанском партнерству који је израђен у оквиру делатности организација ЛАБРИС и Центра за унапређивање правних студија. Предмет Нацрта Закона имао је за циљ да обезбеди поштовање приватног и породичног живота људи који живе у истополним заједницама на недискриминаторним основама, а у складу са одлукама Европског суда за људска права. Након јавне расправе, Нацрт је повучен из законске процедуре.

Ради реализације циљева који су утврђени одредбама Статута Удружења омбудсмана Србије, Канцеларија Локалног омбудсмана учествовала је на конференцији под називом „Актуелна питања из праксе омбудсмана у Републици Србији“ уз подршку Мисије ОБС-а у Србији и уз учешће Заштитника грађана Републике Србије и представника Покрајинског заштитника грађана-Омбудсмана. На дневном реду конференције било је одржавање седнице Скупштине Удружења омбудсмана Србије, разматрање предлога и анализа израде Закона о локалним омбудсманима,

анализа обавеза грађана – власника непокретности плаћања пакнаде за одводњавање ЈВП „Воде-Војводине“ Нови Сад, односно ЈВП „Србија-Воде“ Београд, анализа проблема везаног за поступање по одлукама локалних самоуправа о гробљима и сахрањивању, разматрање реализације и даљих активности на спровођењу Акционог плана за промоцију институције Локалног омбудсмана у јединицама локалних самоуправа у Републици Србији у којима иста није установљена, израда Акционог плана за сарадњу УОС-а са националним саветима националних мањина у Републици Србији.

На седници Скупштине Удружења омбудсмана Србије усвојени су и следећи акти: Извештај о раду за 2020. годину, Финансијски извештај за 2020. годину, Предлог плана рада за 2021-22. годину. На основу усвојеног Плана рада у току 2022.године поред бројних активности предвиђено је између осталог и спровођење Акционог плана за промоцију институције локалног омбудсмана у јединицама локалне самоуправе у Републици Србији у којима иста није установљена, реализација активности на плану унапређења рада Савета за међунационалне односе у јединицама локалне самоуправе у Републици Србији, сарадња са Националним саветима националних мањина у Републици Србији, у првом реду закључивањем посебних споразума о разумевању и сарадњи и посебним активностима на плану остваривања заједничких циљева, реализација стручног усавршавања и едукације путем посебних радионица а посебно уз подршку ОЕБС Мисија за Србију, активности усмерене на бољу препознатљивост Удружења омбудсмана Србије пред надлежним органима, а посебно код Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог и Министарства за државну управу и локалну самоуправу, као и код покрајинских секретаријата у АП Војводини, сарадња са другим „контролно надзорним институцијама“ у Републици Србији, сарадња са другим удружењима грађана чија активност је усмерена на заштиту и унапређење људских, грађанских и мањинских права, унапређење сарадње са Организацијом за европску безбедност и сарадњу, Мисија за Србију, Делегацијом Европске уније, представницима Савета Европе и други, унапређење медијације и сарадње са Националним удружењем медијатора Србије и подстицање едукације и лиценцирања локалних омбудсмана за медијаторе, унапређење сарадње са Сталном конференцијом градова и општина на плану унапређења рада у јединицама локалне самоуправе по питањима која су везана за остваривање и заштиту људских, грађанских и мањинских права, а посебно везано за унапређења оснивања и рада институције локалног омбудсмана и службе правне помоћи, сарадња са Адвокатском комором Србије.

Поводом активности које су од важности за рад и даљи развој институције омбудсмана у Републици Србији, те тиме и укупног развоја и унапређења људских, грађанских и мањинских права, а самим тим и укупних демократских процеса у нашем друтву, одржан је радни скуп на

чијем дневном реду су биле следеће теме: расправа о новинама Закона о родној равноправности, обавезе локалне самоуправе и покрајине које су проистекле из новог Закона о родној равноправности, Локални омбудсмани и њихове нове улоге у локалним самоуправама и покрајини произашле из новог Закона о родној равноправности, презентовање Нацрта Закона о Локалним омбудсманима и дискусија поводом предложених решења.

Законом о Локалним омбудсманима у великој мери би се уредио статус и положај локалног омбудсмана, а како се из досадашње праксе показало да не постоји јединствено поступање локалних самоуправа у погледу установљавања, избора, надлежности, финансијског статуса и других питања од значаја за рад ове институције.

Овим законом уредила би се питања статуса и положаја локалног омбудсмана, надлежности, избора, разрешења и престанка мандата, као и начела поступка који спроводи локални омбудсман, однос локалног омбудсмана са стичким стандардима добре управе, поступања локалног омбудсмана са архивском грађом, службе локалног омбудсмана и плата запослених, простора и средстава за рад локалног омбудсмана и начина формирања заједничких локалних омбудсмана за територију више јединица локалних самоуправа.

Опо што би биле значајне новине које би се овим законом увеле односе се на Посебне надлежности у политици једнаких могућности. Увођењем ових новина Локални омбудсман би имао значајну улогу у припреми и спровођењу локалних акционих планова у области политике једнаких могућности и остваривања права грађана, утврђивању активности у плану годишњих активности о остваривању политика једнаких могућности, евидентирању података о спроведеним активностима, прибављању извештаја о остваривању политика једнаких могућности од субјеката контроле, контроли примене законом предвиђених обавеза о евидентирању података о остваривању политика једнаких могућности, и учествовању у припреми родно одговорног буџета у јединици локалне самоуправе и праћењу родно одговорног буџетирања.

Такође, једна од новина би била јединствено одређивање услова за избор локалног омбудсмана, којима би било предвиђено да између осталог за локалног омбудсмана може бити предложен и биран држављанин Републике Србије који је дипломирани правник, који има минимум 240 ЕСТБ бодова и најмање седам година радног искуства у струци.

Начин избора Локалног омбудсмана увео би значајну повину од досадашњих решења којима је предвиђено да истог бира Скупштина већином гласова од укупног броја одборника, док кандидата за Локалног омбудсмана има право да предложи најмање једна трећина одборника у Скупштини.

Као ново решење којим би се унапредила независност и самосталност у раду Локалног омбудсмана нацрт закона предвиђа Конкурс за избор локалног омбудсмана, који расписује Председник скупштине, даље након истека конкурса, Скупштински одбор за избор и именовање Председнику скупштине доставља образложно мишљење о кандидатима, Председник скупштине јединице локалне самоуправе, подноси предлог кандидата скупштини јединице локалне самоуправе, која након тога од предложених кандидата, омбудсмана бира већином гласова на првој паредној седници од подношења предлога председника скупштине.

Поводом рада на изради Нацрта Закона о локалном омбудсману путем сугестија и примедби, Капцеларија Локалног омбудсмана ГО Стари град учествовала је на састанку путем зум платформе подржаног од стране Мисије ОЕБС-а у Србији, уз закључак да се у што скоријем периоду мора сходно примедбама и сугестијама уредити коначан предлог нацрта, како би исти добио коначну и финалну верзију, те како би се створили услови за будућу законску процедуру.

Однос Локалног омбудсмана Градске општине Стари град и саме Градске општине Стари град, је на изузетном и колегијалном нивоу, као и у претходном периоду, како на нивоу сарадње са руководством, тако и комуникације са унутрашњим организационим јединицама општине, који се огледа у коректној сарадњи у сваком конкретном случају, било у циљу помоћи у решавању проблема грађана који се обраћају омбудсману, било у циљу унапређења транспарентности и ефикасности рада општинске управе.

Предмет извештаја омбудсмана поред извештаја о раду и активностима за претходну годину, садржи и информације о стању људских права и о правној сигурности у оквиру Градске општине.

У том циљу се истиче чињеница да су Локални омбудсман Градске општине Стари град и Заменик Локалног омбудсмана Градске општине Стари град, редовно и благовремено позивани да присуствују седницама Већа Градске општине Стари град, те седницама Скупштине Градске општине Стари град на којима се доносе акти који су од значаја за остваривање права грађана на територији Градске општине Стари град.

Градска општина Стари град показала је знатно ангажовање у стварању услова за што ефикаснији рад управе и лакоће приступа грађанима у поступку остваривања њихових права. У том смислу поред редовних послова из надлежности општине, општина се својим грађанима налазила тако што је грађанима омогућила једноставну комуникацију са услужним центром општине путем којег су грађани могли да изнесу своје проблеме и захтеве.

Периодичним информисањем Локалног омбудсмана од стране општине, утврђено је и да све већи број грађана користи бенефите и предности е-управе којом су смањени административни трошкови, услуге су доступне путем прете интернет конекције, а са друге стране повећана је транспарентност и доступност, као и расположивости услуга, односно интеграција свих грађана у процесу унапређења ефикасности и унапређења рада управе.

Увођењем јединственог управног места грађани могу да своја права остваре обраћањем својој општини путем јединственог порталског система, којим се у великој мери омогућује приступачност и ефикаснији рад општине, као и већа непосредност у комуникацији између грађана и државних органа. Даље оцене биће изнете у следећем годишњем извештају након процене ефеката увођења оваквог система, који у току ове године почиње са радом.

УСЛОВИ РАДА И НАЧИН ФИНАНСИРАЊА ОБАВЉАЊА ПОСЛОВА ИЗ НАДЛЕЖНОСТИ

Средства за финансирање рада Локалног омбудсмана Градске општине Стари град и Заменика Локалног омбудсмана Градске општине Стари град остварују се кроз буџет Градске општине Стари град. У том циљу донет је и Финансијски план за буџетску 2022.годину којим су предвиђени сви трошкови и расходи који ће се утрошити за рад канцеларије Локалног омбудсмана Градске општине Стари град.

Финансирање других активности, било учешћа на семинарима, округлим столовима, стручним скуповима или обукама, било је подржано од стране Мисије ОЕБС-а у Србији, док је за оне радне скупове који су се одвијали путем интернета, била неопходна само интернет веза и рачунар, а који су већ били обезбеђени и стављени на располагање Локалном омбудсману за потребе редовних активности и рада.

Рад Канцеларије Локалног омбудсмана Градске општине Стари град се обавља у простору који је у свему услован и подобан за рад, остајући на четвртом спрату зграде општине, који је у највећој мери могао да обезбеди са једне стране физичку издвојеност од руководства и унутрашњих организационих јединица управе, а са друге стране да грађанима улије осећај поверења у независност омбудсмана као органа који управо као основну улогу има контролу и законитост рада општинских органа, Треба напоменути да сама зграда општине има прилаз који омогућаје приступ особама са инвалидитетом, док се до канцеларије омбудсмана може доћи и лифтом у приземљу зграде који је у функцији и редовно се одржава.

ЗАКЉУЧАК

У духу основног принципа и темеља институције каква је омбудсман, канцеларија Локалног омбудсмана Градске општине Стари град у току 2021.године спроводила је радње из оквира своје надлежности, али је и, како се из самог извештаја може видети, постојала да својим суграђанима пружи помоћ упркос чињеници да су се грађани у великој мери обраћали Локалном омбудсману за проблеме који нису и не могу бити у надлежности истог.

Локални омбудсман Градске општине Стари град поставља да ради у интересу грађана и у циљу унапређења остваривања и заштите основних људских права, те отуда не треба да чуди да се статистички повећава број наших суграђана који се ради решења њихових проблема окрећу и обраћају овој институцији.

Како је основа на којој се темељи институција омбудсмана, чињеница да иста треба да буде спопа између администрације, органа власти, легислативе и остварења и заштите права грађана, канцеларија Локалног омбудсмана се трудила да се грађани не изгубе у лавиринту поделе надлежности државних органа и институција. Овакав правни лавиринт може бити препрека у решавању проблема са којим се просечни грађани суочавају, те је у том циљу постојала да успостави коректан однос са својим суграђанима, како би исти створили поверење према институцији каква је Локални омбудсман. Успостављањем контакта и сарадње са другим институцијама у циљу решавања проблема грађана, створила се и свест код наших суграђана да институција омбудсмана није само формално уведена, већ да иста може посредовати и бити један од механизма превазилажења препрека између њих и државне администрације.

Даљим радом канцеларије Локалног омбудсмана Градске општине Стари град, институционалним повезивањем, радом са струковним удружењима, сарадњом са надлежним министарствима, детаљнијим уређењем институције путем посебног закона, створиће се услови за додатни развој институције заштите права грађана која се остварује кроз институцију каква је омбудсман, а све у циљу давања доприноса стварању што ефикасније управе која је на услузи грађанима.

У Београду,
Дана 08.03.2022.године

ЛОКАЛНИ ОМБУДСМАН
ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ СТАРИ ГРАД

Јован Кнежевић